

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000117

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-01-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Алла Іванівна

2. Alla Kravchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 15-12-2023

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7587

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Вихідний матеріал в селекції вівса голозерного на продуктивність в східній частині Лівобережного Лісостепу України
2. Source material in the selection of naked grain oats for productivity in the Eastern part of the Left Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. У результаті виконання дисертаційної роботи вперше в умовах східної частини Лівобережного Лісостепу України досліджено 45 зразків вівса голозерного різного еколого-географічного походження, наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення важливого наукового завдання щодо комплексного аналізу особливостей формування їх продуктивності і врожайності та встановлення їх селекційної цінності за комплексом ознак продуктивності шляхом проведення схрещування зразків з використанням класичних методів (визначення фенотипового домінування, істинного та гіпотетичного гетерозису – у F1, (коефіцієнта успадкованості, частоти і ступеня трансгресії – у F2) та методів багатомірної статистики (ієрархічного кластерного аналізу і методу К-середніх) і створення нового вихідного матеріалу. Виділено перспективні лінії за комплексом ознак продуктивності і врожайності. В результаті дослідження колекційних зразків вівса голозерного за тривалістю вегетаційного періоду, встановлено, що всі зразки відносилися до

середньостиглої групи. Значних відмінностей серед зразків за тривалістю вегетаційного періоду не спостерігалось. Доведено вплив умов року на прояв деяких ознак у колекційних зразків. Встановлено відмінність між колекційними зразками за ознаками продуктивності волоті та рівнем їх прояву. За висотою рослин зразки вівса голозерного було розподілено на три групи: дуже низькі (60–74 см) – 2 зразки (Королєк (BLR), Валдин 765 (RUS)), низькі (75–85 см) – 28 зразків і середньонизькі (86–96 см) – 15 зразків. На основі структурного аналізу та комплексної оцінки продуктивності волоті виділено джерела цінних ознак для селекції вівса голозерного. Встановлено генотипи з високим проявом ознак продуктивності та урожайності: – за довжиною волоті – TP 12-115 (UKR), Jakub (CR), Соломон (DEU), Litovskij Nadij (LVA), Bai Jan 2 (CHN), AC Percy (CAN), Сибирський голозерний, Инермис, Пушкинский, Вятский, Багет, Алдан, Муром, Помор, Гаврош, Офеня, Тарский голозерный, Голец (RUS); – за кількістю сформованих колосків у волоті – Abel (CR), Bai Jan 2 (CHN), Тюменський голозерний, Бекас, Багет, Вировец, Алдан, Тарский голозерный, Помор, Голец (RUS); – за кількістю зерен з волоті – OM 11-3007/3, Б/н РЕН nuda 039605 (UKR), Abel (CR), Самуель, Соломон (DEU), Вандроуник, Марафон, Гольз (BLR), Сибирський голозерний, Пушкинский, Вятский, Аграмак, Бекас, Алдан, Муром, Офеня (RUS); – за масою зерна з волоті – Abel (CR), AC Percy, Boudrais (CAN), Пушкинский, Аграмак, Бекас, Вировец, Алдан (RUS); – за масою 1000 зерен – AC Percy (CAN), Королєк (BLR), Левша (RUS); – за вмістом крохмалю – OM 2803 і Б/н РЕН nuda 039605 (UKR), Самуель (DEU), AC Percy (CAN), Вандроуник, Белорусский, Марафон (BLR) і Сибирський голозерний (RUS). – за врожайністю – OM 11-3007/3 (UKR), Abel (CR), Соломон (DEU), AC Percy і Boudrais (CAN), Марафон (BLR), Валдин 765, Вятский, Муром, Вировец, Бекас, Аграмак, Алдан (RUS).

2. As the result of the dissertation work, 45 samples of naked grain oats of different ecological and geographical origin were investigated for the first time in the conditions of the eastern part of the Left Bank Forest Steppe of Ukraine, the theoretical generalization and a new solution of the important scientific task concerning a complex analysis of the peculiarities of forming their productivity and crop capacity as well as determining their selection value by a set of productivity traits while conducting samples crossing with the use of classical methods (determination of phenotypic dominance, true and hypothetical heterosis in F₁, (heritability coefficient, frequency and degree of transgression – in F₂) and methods of multidimensional statistics (hierarchical cluster analysis and the K-averages method) and the creation of a new source material were given. Perspective lines based on a complex of productivity and crop capacity were defined. As a result of studying collection samples of naked grain oats by the duration of the vegetation period, it was determined that all samples belonged to the medium maturing group. There were no significant differences among the samples as to the duration of the vegetation period. The influence of the year's conditions on the manifestation of some signs in collection samples was proven. The difference between the collection samples based on the features of panicle productivity and the level of their manifestation has been defined. By the height of naked grain oats plants samples were divided into three groups: very low (60–74 cm) – 2 samples (Korolyok (BLR), Valdyn 765 (RUS)), low (75–85 cm) – 28 samples and medium-low (86–96 cm) – 15 samples. On the basis of structural analysis and complex evaluation of the panicles productivity, the sources of valuable traits for the selection of naked grain oats were singled out. Genotypes with a high manifestation of productivity and crop capacity traits were defined: – by panicle length – TP 12-115 (UKR), Jakub (CR), Solomon (DEU), Litovskij Nadij(LVA), Bai Jan 2 (CHN), AC Percy (CAN), Sibirsky Holozerny, Inermys, Pushkinsky, Vyatsky, Bage, Aldan, Murom, Pomor, Havrosh, Ofenya, Tarsky Holozerny, Golets (RUS); – by a number of spikelets formed in a panicle – Abel (CR), Bai Jan 2 (CHN), Tyumensky holozerny, Bekas, Baget, Vyrovets, Aldan, Tarsky holozerny, Pomor, Golets (RUS); – by a number of grains in a panicle – OM 11-3007/3, B/n REN nuda 039605 (UKR), Abel (CR), Samuel, Solomon (DEU), Vandrounyk, Maraphon, Holz (BLR), Sybirsky holozerny, Pushkinsky, Vyatsky, Agramak, Bekas, Aldan, Murom, Ofenya (RUS); – by the grain mass in a panicle – Abel (CR), AC Percy, Boudrais (CAN), Pushkinsky, Agramak, Bekas, Vyrovets, Aldan (RUS); – by the weight of 1000 grains – AC Percy (CAN), Korolek (BLR), Levsha (RUS); – by starch content – OM 2803 and B/n REN nuda and 039605 (UKR), Samuel (BLR), AC Percy (CAN), Vandrounyk, Belorussky, Maraphon (BLR), and Sibirsky Holozerny (RUS). – by crop capacity – OM 11-3007/3 (UKR), Abel (CR), Solomon (DEU), AC Percy and Boudrais (CAN), Maraphon (BLR), Valdyn 765, Vyatsky, Murom, Vyrovets, Bekas, Agramak, Aldan (RUS).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кравченко А.І. Вирощування та перспективи селекційного поліпшення вівса голозерного в Україні. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія». 2021. Вип. 4 (46). С. 16–24. DOI: <https://doi.org/10.32845/agrobio.2021.4>
- Кравченко А.І. Мінливість елементів продуктивності та врожайність вівса голозерного в умовах Лісостепу України. Таврійський науковий вісник. Серія «Землеробство, рослинництво, овочівництво та баштанництво». 2023. Вип. № 126. С. 60–67. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.126.9>
- Гопцій Т.І., Кравченко А.І. Генетичний потенціал та рівень його реалізації у сортів і ліній вівса голозерного в східній частині лівобережного Лісостепу України. Таврійський науковий вісник. Серія «Землеробство, рослинництво, овочівництво та баштанництво». 2023. Вип. № 129. С. 38–46. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.129.6>.
- Кравченко А.І. Особливості успадкування ознак продуктивності волоті гібридами F1 вівса голозерного. Зрошуване землеробство. 2023. Вип. № 79. С. 93– 99. DOI <https://doi.org/10.32848/0135-2369.2023.79.13>
- Кравченко А.І. Характеристика колекційних зразків вівса голозерного в східній частині лівобережного Лісостепу України. Подільський вісник: «Сільське господарство, техніка, економіка». 2023. Вип. № 1 (38). С. 78–83. DOI: <https://doi.org/10.37406/2706-9052-2023-1.11>
- Kravchenko A., Hoptsiy T., Kyrychenko V., Hudym O., Chuiko D. Transgressive variation in productivity traits in F2 naked oat hybrids. Scientific Horizons. 2023. 26 (8). 23–32. DOI: 10.48077/scihor8.2023.23.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000068; 0121U10811

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гопцій Тетяна Іванівна

2. Tetyana I. Goptsiy

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Tyshchenko

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сквороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Олег Юрійович

2. Oleh Y. Leonov

Кваліфікація: д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудря Сергій Іванович

2. Serhii I. Kudria

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4581-8426

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криворученко Роман Володимирович

2. Roman Krivoruchenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1943-8486

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рожков Артур Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Михайлов Валерій Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Міненко Софія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна